

Harold Meyerson - tivo chuyệ n ng

Nguệ n: http://www.mercurynews.com/opinion/ci_10212368

Vào thệ Sáu hoệ khoệ ng thệ Sáu vậ a qua, thệ giệ i đã thay đệ i. Vậ i hai tiệ c ra mậ t khác nhau - lo khại mậ c Thệ Vậ n Hậ i và sệ xâm lẫng Georgia – Trung Quốc và Nga đã cậ nh báo đệ n mậ i ngậ i rệ ng vậ n bài liên kậ t quyệ n lo c cậ a quá khệ vậ a đệ c xào loệ i và nhệ ng quyệ n lo c kinh khệ ng mậ i này đang thách thệ c mậ t trệ t tệ đã đệ c thiệ t lo p.

Lo dĩ nhiên là tôi không muệ n so sánh hai sệ kiệ n đã đệ n ra vào thệ Sáu vậ a qua. Sệ xâm lẫng Georgia là mậ t phò trệ ng lo nh ngậ i vậ sệ c mậ nh hung bậ o cậ a Nga Sô. Lo khại mậ c Thệ Vậ n Hậ i là mậ t trệ ng bày ngậ p thệ cậ a giàu có, quyệ n lo c, sệ c sáng tậ o và tậ ng tậ ng cậ a Trung Quốc - mậ t sệ kiệ n đã làm hàng tậ khán giệ kinh ngậ c và thích thú. Tuy vậ y, chính lo khại mậ c là tuyên bậ thách thệ c lo n đệ i vậ i nhệ ng giá trệ Dân chệ hậ n là sệ xâm lẫng Georgia.

Chiệ n tranh tậ i Georgia (Nguệ n: dailymail.co.uk)

Các tay trệ ng Trung Quốc đang chuyệ n bậ cho lo khại mậ c TVH 2008 (Nguệ n: Getty Image) Nhệ ng sệ kiệ n này đã không xệ y ra mậ t cách rệ ng tuệ ch. Chệ vậ tuệ n trệ c đó, thệ ng thệ o mậ u đệ ch toàn cậ u đã thệ t bậ i vì Trung Quốc và ñ n Đệ tin rệ ng nhệ ng quy đệ nh đệ c đệ nghệ có thệ sệ đệ n nông dân cậ a hậ vào tình trệ ng nguy hiệ m. Khi các cuệ c thệ o luệ n Doha Round bậ t đệ u vào năm 2001, không ai có thệ tậ ng tậ ng rệ ng nó có thệ bậ đánh bậ i trệ c nhệ ng sệ c mậ nh không thuệ c phậ ng Tây. Tuy nhiên vào mùa hè năm nay, vậ sệ c mậ nh kinh tậ mà Trung Quốc và ñ n Đệ đã đệ t đệ c, hậ hoàn toàn có khệ năng chệ m đệ t cuệ c thệ ng thệ o.

Thay đệ i quyệ n lo c

Các sệ gia chệ c chệ n sệ cho chúng ta biệ t mùa hè năm 2008 là năm báo hiệ u sệ lo n đệ y cậ a mậ t hành tinh chiệ mậ u thệ bệ ng nhệ ng quyệ n lo c đạ đệ ng không thuệ c phậ ng Tây. Nó cũng là thệ i đệ m mậ i việ c đã trệ nên rõ ràng rệ ng Thệ Kậ Hoa Kậ có thệ sệ không tiệ p nậ i tậ thệ kậ 20 qua thệ kậ 21.

Sệ xâm lẫng cậ a Nga Sô chệ c chệ n là cú xệ c vậ nhệ ng đệ n biệ n này nhệ ng loệ i ít gây bậ t ngậ nhậ t. Nó hoàn toàn phù hậ p vậ i xu hậ ng sệ c mậ nh quyệ n lo c đã có tậ thệ i xa xệ a - khệ ng đệ nh nậ a chệ quyệ n lẫnh thệ trệ c tiệ p qua các nậ c lẫng giệ ng.

Ngay cậ Hoa Kậ cũng có tên cho quyệ n can thiệ p cậ a hậ vào công việ c cậ a các nậ c lẫng giệ ng: Monroe Doctrine. Và ngay khi Nga Sô ra tay đánh phá mậ t đệ ng minh quân sệ cậ a chính quyệ n Mậ trên biên giệ i cậ a hậ, Mậ cũng tiệ n hành việ c lo t đệ Castro tậ i Bay of Pigs, hậ bậ Sandinistas ñ Nicaragua, và bậ t đèn xanh âm mậ u táo bậ o chệ ng loệ i Hugo Chávez cậ a Venezuela năm 2002. Tậ t cậ nhệ ng can thiệ p này đã không mang loệ i uy tín nào cho Hoa Kậ và Nga Sô, nhệ ng sệ việ c cũng chệ ng phậ i là đệ u mậ i lo đệ i ánh mậ t trệ i.

Nga Sô ngày hôm nay là sệ pha trệ n giệ a chệ nghĩa vua chúa đệ c đoán cậ p tiệ n trong nậ c và

Slavic toàn trệ hung hăng toàn cầu. Tham vọng của nó không dứt niếm tin và thực thi chính trệ - không như chủ nghĩa Lenin, chủ nghĩa toàn trệ Slavic chủc chế n sẽ không tranh thủ đầc nhđng ngđđi không đng hđ chủ nghĩa này – hay mô hình kinh tế mà vào khả năng đđ trđ đđ u hđ a và nguyên khí tế nhiên, nhđng thđ mà Âu Châu bđ đđ thuđc. Nó không chính thđc là bđ n thân cđ a dân chủ nhđng cũng không là mđt tại hđ a, đòi hđi phđi khđi sđ đđi cuđc chiđn tranh đđ nh nhđ John McCain và nhóm bđ o thđ cđ p tiđ n cđ a ông ta đđ tin.

Mđt đđ n đđ a, Trung Quốc đđi là vđ n đđ khác. Nđ u đđ có sđ phđ trđ đđng cđ a mđt chủ nghĩa tđ p thđ hoà nhđ, thì đđ chính là phđ n đđ khai mđc cđ a đđ o đđi n Zhang Yimou qua viđc thu nhđ nhđi u con ngđđđi thành mđt vđ t trđ u tđ đđng chính xác, hình nhđ cũng đđ phát xuđt tđ mđt phđ m vi bđng nhau tđ Busby Berkeley và Leni Riefenstahl. (Cũng nên nhđc đđi rđng đđ sđ đđ Thđ Vđ n Hđi Berlin năm 1936 đđ đđc đđn đđng bđi Riefenstahl cho phđ hđp vđi óc thđ m đđ phát xít cđ a bà ta trong cuđn phim “Olympiad”). Trđng tâm tác phđ m cđ a Zhang là chúc mđng thành tđ u và sđc mđnh cđ a ngđđđi Trung Quốc, cũng nhđ luôn luôn nhđ n mđnh mđi quan hđ hoà thuđn giđ a Trung Quốc cùng toàn thđ giđi. Tuy nhiên, cái sáng kiđn tài tình cđ a nó không nđm đđ nhđng thiđt kđ tài giđi mà đđ quyđt đđnh đđ ngđđđi cđ m cđ Trung Quốc trong cuđc đđi n hành cđ a các vđ n đđng viên là Yao Ming đđi cùng vđi cđ u bé 9 tuđi đđng yêu, ngđđđi đđ sđng sót sau thđ m hđ a đđng đđt xđ y ra cách đđy không lâu đđ giđt chđt gđn hđt bđ n hđc cđ a cđ u, và cđ u đđ quay đđi sau khi tđ giđi thoát mình tđ đđng gđch đđ nát đđ cđ u hai ngđđđi bđ n hđc. Xđđng ngđn viên cđ a đài NBC thuđt đđi rđng khi đđđc hđi tđi sao cđ u quay trđ đđi, cđ u trđ đđi vì là ngđđđi giám sát hành lang và trách nhiđm cđ a cđ u là phđi chăm sóc các bđ n hđc. Câu trđ đđi này cho chúng ta biđt nhđi u hđn đđi u chúng ta muđn biđt. Cũng có thđ cđ u bé quay đđi vì biđt các bđ n hđc cđ a mình vđ n bđ kđt bên trong. Thay vào đđ, câu trđ đđi đđi là cđ u trđ đđi vì là mđt phđ n trách nhiđm nhđ cđ a mđt hđ thđng tôn ti trđ tđ tđ tđ.

Đđi tuyên bđ chính trệ

Nhđ chúng ta biđt, cđ u bé rđt có thđ trđ đđi cho dù cđ u không phđi là ngđđđi giám sát hành lang, nhđng câu trđ đđi cđ a cđ u – dù tđ phát hay là cđ a ai đđ có trách nhiđm đđ bđ a đđt cho cđ u – có tác đđng tuyđt vđi cho sđ quđng cáo mđt quyđn đđc đđc tài luôn có khuynh hđ đđng muđn thuyđt phđc thđ giđi rđng mô hình xã hđi và chính trệ cđ a nó cũng lành mđnh nhđ bđt cđ mô hình xã hđi chính trệ dân chủ nào.

Đđi u Nga sđ làm thđ Sáu vđ a rđi thđt kinh khđng, nhđng cuđi cùng nó vđ n không là mđt thách thđc cđ p thđi đđi vđi các nđđc dân chủ trên thđ giđi. Đđi u Trung Quốc làm chủ là bđđc mđ đđ u, nhđng sđ âu yđm chủ nghĩa tđ bđ n-Lê-nin cđ a nó, cùng sđ yêu chủđng bđi đđ sđ các ngân hàng và công ty vì hiđu quđ tiđn đđng thđp, mđi đđch thđc là mđt thách đđ kinh tế đđn các khđi lao đđng ngày thêm phđc tđp và không đđng bđ cđ a các nđđc dân chủ. Mđt quđc gia có thđ tđp hđp 2,000 tay trđng đđng bđ và hoàn hđ o rõ ràng đđ xác đđnh vđ trí hàng đđ u trên thđ giđi cđ a mình vđ đđi ngđ đđp ráp đđy chuyđn.